

Fonte 1:

Carta dun campesiño galego a un irmán emigrado a Cuba (1854):

“Meu querido irmán:

A terra xa non chega para todos, e os foros que pagamos ao señorío son cada vez máis pesados. Moitos veciños marchan á cidade buscando traballo nas fábricas, mais alí din que traballan de sol a sol e apenas lles chega para comer. Nós seguimos atados á terra, pero cada vez con menos esperanza. Din que agora todos somos iguais perante a lei, mais eu non vexo mudanza: seguimos traballando para outros e vivindo con pouco.”

Fonte 2.

Informe dun inspector de fábricas en Manchester (Inglaterra, 1833):

“Os obreiros, homes, mulleres e mesmo nenos, traballan unha media de 14 horas diarias. As condicións dentro das fábricas son insalubres: ruído constante, pouca ventilación e risco continuo de accidentes. Moitos nenos de dez ou doce anos aparecen esgotados, e non poucos enferman de tuberculose. A paga non chega para manter unha familia, polo que tamén as mulleres deben entrar na fábrica.”

Fonte 3.

Fragmento dun discurso de François Guizot, político liberal francés (1840):

“O goberno debe corresponder aos que teñen capacidade e interese en manter a orde e o progreso. O dereito a voto non pode ser igual para todos: só aqueles que contribúen á riqueza da nación mediante a propiedade e os impostos deben decidir sobre os asuntos públicos. Iso garante a estabilidade e evita o caos que xorden das masas ignorantes e sen responsabilidade.”

Fonte 4.

Memorias dun nobre español despois das Cortes de Cádiz (1812):

“A antiga orde desaparece diante dos meus ollos. Os nosos privilexios, herdados durante séculos, foron abolidos en nome da igualdade. Xa non hai señoríos xurisdiccionais, nin dereitos exclusivos. A nobleza queda reducida a un título baleiro, mentres a burguesía, enriquecida co comercio e as fábricas, ocupa os espazos de poder que antes nos pertencían.”